

Question 1. Select the correct option given below the questions

Marks 30

- 1) ----- consist of two important component Power and Legitimacy.
a) Law b) Authority c) State d) Democracy
- 2) ----- Authority grows out of personal charm and extraordinary characteristic of leader.
a) Traditional b) Legal- Rational c) Charismatic d) Divine
- 3) The concept of Power Elite was given by
a) Max weber b) C.W. Mills c) Robert Michel d) Karl Marx
- 4) Hobbes, Lock and Rousseau elaborated the ----- Theory of the origin of the state.
a) Idealist b) Divine c) Social contract d) Marxist
- 5) To leave the State and settle down on other territory, the mean to resist unjust law is called -----.
a) Strike b) Fasting c) Hijrat d) War
- 6) To offer employment and education facility is a feature of -----.
a) Retributive b) Reformatory c) Deterrent d) Compensation
- 7) To create fear in society so that no one commit and repeat the crime is the object of ----- theory of Punishment.
a) Retributive b) Reformatory c) Deterrent d) Compensation
- 8) Scientific foundation of socialism laid down by Marx and Engle is called -----.
a) Socialism b) Liberalism c) Communism d) Gandhism
- 9) Greatest happiness of Greatest Number of people is a feature of -----.
a) Utilitarianism b) Liberalism c) Communism d) Gandhism
- 10) Political Education is one of the essentials for success of -----.
a) Society b) Democracy c) Government d) Citizens
- 11) Classless Society is a feature of -----.
a) Utopian Socialism b) Liberalism c) Communism d) Utilitarianism
- 12) Betterment of all means -----.
a) Liberalism b) Utilitarianism c) Capitalism d) Sarvodaya

13) ----- word was inserted in the preamble to the Indian Constitution by 42 amendment.

a) Socialist b) Sovereign c) Democracy d) Republic

14) Duty of parent to give education to their children up to 14 years age was added in the list of fundamental duty by 86th amendment in -----.

a) 1998 b) 2000 c) 2002 d) 2010

15) 'State can make law or special provision for the betterment of women and children' is expressed in -----.

a) Right to Equality b) Right to liberty c) Right to Life d) Right to Education

16) The amendment procedure is given under Article ----- of the Indian Constitution.

a) 368 b) 370 c) 17 d) 18

17) "Do your duty means" -----.

a) Habeas Corpus b) Mandamus c) certiorari d) Quo-warranto

18) ----- Fundamental right is available to all persons.

a) Freedom of Speech b) Right to Vote c) Right to Assemble d) Right to Life

19) Son of the soil doctrine is supported by

a) Regional Party b) National Party) Interest groups d) Labour Groups

20) ----- Party system is an example of Brittan.

a) One b) Two c) Multi d) Few

Question. 2 Answer the following questions in two or three sentences.**Marks 30**

- 1) Name three differences between Power and Authority.
- 2) Write two merits and demerits of liberalism.
- 3) Write two merits and demerits of Reformatory Theory of Punishment.
- 4) What is the social contract theory of political obligation?
- 5) Write any three features of Indian Constitution.
- 6) Write any three rights given in Art 21 of Indian Constitution.
- 7) Write the provision of Article 17 of the Indian Constitution
- 8) State any three provisions given in fundamental rights for the ideal of Socialism.
- 9) what is Sovereignty of Two Masters?
- 10) why is Marxian Dialectics is known as Dialectical Materialism?

प्र.१ योग्य पर्याय निवडा.

- १) सत्ता आणि अधिमान्यता हे ----- चे प्रमुख घटक आहेत.
 अ) कायद्या ब) अधिसत्ते क) राज्या ड) लोकशाही
- २) विशेष नेतृत्व गुण आणि व्यक्तिगत आकर्षण इत्यादी मधून ----- प्रकारची अधिसत्ता तयार होते.
 अ) पारंपारिक ब) कायदेशीर व तर्कवादी क) करिष्माई ड) दैवी
- ३) सत्तेच्या धुरीणत्वाची संकल्पना ----- याने दिली.
 अ) मॅक्स वेबर ब) सी. डब्लू. मिल्स क) रोबर्ट मायकेल ड) कार्ल मार्क्स
- ४) होब्ज, लॉक आणि रुसो यांनी राज्याच्या उदयाचा ----- सिद्धांत मांडला.
 अ) आदर्शवादी ब) दैवी क) सामाजिक करार ड) मार्क्सवादी
- ५) राज्याचा त्याग करून इतर भूप्रदेशावर जाऊन स्थायिक होणे. या अन्यायकारी कायद्याला विरोध करण्याच्या तत्वाला ----- म्हणतात.
 अ) संप ब) उपोषण क) हिजरत ड) युद्ध
- ६) रोजगार आणि शिक्षणाच्या सुविधा उपलब्ध करून देणे हे ----- सिद्धांताचे वैशिष्ट्य आहे.
 अ) वितार्नात्मक ब) सुधारणावादी क) दहशतीच्या ड) नुकसान भरपाईच्या
- ७) समाजामध्ये भीती निर्माण करणे कि जेणे करून गुन्ह्याची पुनरावृत्ती होणार नाही हे शिक्षेच्या ----- सिद्धांताचे वैशिष्ट्य आहे.
 अ) वितार्नात्मक ब) सुधारणावादी क) दहशतीच्या ड) नुकसान भरपाईच्या
- ८) मार्क्स आणि एंजल्स यांनी मांडलेल्या समाजवादाच्या शास्त्रोक्त आधाराला ----- असे म्हणतात.
 अ) समाजवाद ब) उदारमतवाद क) साम्यवाद ड) गांधीवाद
- ९) जास्तीत जास्त लोकांचे जास्तीत जास्त कल्याण हे ----- चे वैशिष्ट्य आहे.
 अ) उपयुक्ततावाद ब) उदारमतवाद क) साम्यवाद ड) गांधीवाद
- १०) राजकीय शिक्षण हे ----- च्या यशाचा एक आवश्यक घटक आहे.
 अ) समाज ब) लोकशाही क) शासन ड) नागरीका
- ११) वर्ग विहीन समाज हे ----- वैशिष्ट्य आहे.

अ) युटोपियन समाज ब) उदारमतवाद क) साम्यवाद ड) उपयुक्तता वाद

१२) सर्वांचे कल्याण म्हणजे ----- होय.

अ) उदारमत वाद ब) उपयुक्तता वाद क) भांडवलवाद ड) सर्वोदय

१३) ४२ व्या घटना दुरुस्तीने भारतीय राज्य घटनेच्या प्रस्तावनेत ----- या शब्दाचा समावेश केला.

अ) समाजवादी ब) सार्वभौम क) लोकशाही ड) प्रजासत्ताक

१४) चौदा वर्षापर्यंत आपल्या मुलाला शिक्षण देणे हे पालकांचे कर्तव्य ८६ व्या घटना दुरुस्तीने ----- साली राज्यघटनेतील मुलभूत कर्तव्यांच्या यादीत समाविष्ट करण्यात आले.

अ) १९९८ ब) २००० क) २००२ ड) २०१०

१५) राज्य स्थिया किंवा मुले यांच्या कल्याणासाठी कायदे किंवा तरतुदी करू शकते. हि तरतूद ----- मध्ये व्यक्त झाली आहे.

अ) समतेचा अधिकार ब) स्वातंत्र्याचा अधिकार क) जीवनाचा अधिकार ड) शिक्षणाचा अधिकार

१६) भारतीय राज्यघटनेच्या दुरुस्तीची तरतूद ----- कलमात दिली आहे.

अ) ३६८ ब) ३७० क) १७ ड) १८

१७) ‘तुम्ही तुमचे कर्तव्य करा’ म्हणजे ----- होय.

अ) बंदी प्रत्यक्षीकारण ब) महादेश क) उत्प्रेक्षण ड) अधिकार पृच्छा

१८) ----- हा मुलभूत अधिकार सर्वांना उपलब्ध आहे.

अ) भाषणाचे स्वातंत्र्य ब) मतदानाचा अधिकार क) एकत्र येण्याचा अधिकार ड) जीवनाचा अधिकार

१९) भूमी पुत्राच्या संकल्पनेचे ----- ने समर्थन केले.

अ) प्रादेशिक पक्ष ब) राष्ट्रीय पक्ष क) हित संबंधी गट ड) कामगार समूह

२०) ब्रिटन हे ----- पक्ष पद्धतीचे उदाहरण आहे.

अ) एक ब) दोन क) बहु ड) काही

प्र. २ खालील प्रश्नांची उत्तरे दोन ते तीन ओळीत लिहा.

- १) सत्ता आणि अधिसत्तेतील तीन फरक लिहा.
- २) उदारमतवादाचे दोन गुण आणि दोष लिहा.
- ३) शिक्षेच्या सुधारणावादी सिद्धांताचे दोन गुण दोष लिहा.
- ४) राजकीय अबंधनाचा सामाजिक कराराचा सिद्धांत काय आहे?
- ५) भारतीय राज्यघटनेची कोणतीही तीन वैशिष्ट्ये लिहा.
- ६) भारतीय राज्यघटनेच्या कलम २१ मध्ये दिलेले कोणतेही तीन अधिकार लिहा.
- ७) भारतीय राज्यघटनेतील कलम १७ मध्ये दिलेली तरतूद लिहा.
- ८) आदर्श समाजवाद साठी मुलभूत अधिकारात दिलेल्या तीन तरतुदी लिहा.
- ९) दोन मालकांची सार्वभौम सत्ता म्हणजे काय?
- १०) मार्क्स चा द्वंद्वाद भौतिक द्वंद्वाद का मनाला जातो?